

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Cob/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200355
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8221200355.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyne spravodajkyne, v spore žalobcu: HAS s. r. o., so sídlom Duklianska 14, Bardejov, IČO: 31 664 768, zastúpený: Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, Poprad, IČO: 44 250 029, proti žalovaným: 1/ Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s. r. o., so sídlom Bočná 10, Košice, IČO: 36 863 017 a 2/ Intrum Slovakia, s. r. o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 37 927 795, o určenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 1Cb/8/2021-215 zo dňa 25.5.2022 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o určení, že na nehnuteľnostiach evidovaných Okresným úradom Bardejov, katastrálny odbor, pre katastrálne územie: A., obec: A., okres: A., na Liste vlastníctva číslo XX neviazne záložné právo v prospech žalovaného 2/ a vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 2/.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 2/ v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1Cb/8/2021-215 zo dňa 25.5.2022 v I. výroku určil, že na nehnuteľnostiach evidovaných Okresným úradom Bardejov, katastrálny odbor, katastrálne územie: A., obec: A., okres: A., na liste vlastníctva číslo XX, konkrétne na parcele číslo 571/1, druh pozemku: trvalý trávnatý porast, o výmere 2 931 m², B. C. XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 271 m², B. C. XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 95 m², B. C. XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 69 m², B. C. XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 218 m², stavbe, popis stavby: budova, so súpisným číslom XXX, B. D. B. C. XXX/X, stavbe, popis stavby: soc. zar. k výr. hale, so súpisným číslom XXX, postavená na parcele číslo XXX/X a stavbe, popis stavby: rozostavaná stavba, postavená na B. C. XXX/X, XXX/X neviazne záložné právo v prospech žalovaného 2/, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.06.2009 v spojení so zmluvou o postúpení pohľadávok číslo XXXX/XXXX/XX; v II. výroku konanie voči žalovanému 1/ zastavil; v III. výroku žalobcovi priznal voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a v IV. výroku žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že dňa 16.06.2008 žalobca a žalovaný 1/ uzatvorili zmluvu o úvere číslo 47/2008 (ďalej len „zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovaným 1/ žalobcovi. Dňa 12.06.2009 uzavrel žalovaný 1/ s prístupujúcim dlžníkom E. F. G. dohodu o prístupí

k záväzku za účelom splatenia pohľadávky banky, pričom v uvedený deň bola súčasne uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam medzi žalovaným 1/ a žalobcom. Dňa 13.03.2012 došlo zo strany žalovaného 1/ k odstúpeniu od zmluvy, v dôsledku čoho vznikla povinnosť žalobcu vrátiť žalovanému 1/ poskytnuté peňažné prostriedky a dňa 14.03.2016 došlo k premlčaniu práva záložného veriteľa domáhať sa výkonu záložného práva, ktorým bola zabezpečená pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere. Žalobca preto vzniesol námietku premlčania voči predošlému aj súčasnému veriteľovi. Dňa 13.12.2017 došlo k postúpeniu pohľadávky na žalovaného 2/, pričom dňa 02.01.2018 bola zo strany žalovaného 2/ doručená žalobcovi výzva na úhradu dlhu, na ktorú žalobca reagoval odpoveďou, v ktorej uviedol, že vznáša námietku premlčania. Žalovaný 2/ na vznesenú námietku premlčania reagoval tak, že došlo k ukončeniu vymáhacieho procesu týkajúceho sa predmetnej pohľadávky zabezpečenej záložným právom. Žalobca sa preto pokúšal dosiahnuť výmaz záložného práva aj mimosúdnou cestou, pričom žalovaný 2/ odmietol vykonať výmaz predmetného záložného práva s odôvodnením, že premlčaním pohľadávka nezanikla a nárok na jej splatenie trvá naďalej. Naliehavý právny záujem žalobca odôvodnil tým, že jeho postavenie sa stáva neistým, čo môže mať vplyv okrem iného na jeho budúce aktivity týkajúce sa nehnuteľnosti, na ktorej v súčasnosti viazne záložné právo, pričom sa jedná nielen o možný prevod tejto nehnuteľnosti, ale aj o jeho ďalšie zaťaženie. Keďže došlo k zániku záložného práva iným spôsobom ako splatením zabezpečenej pohľadávky, žalobca sa nemôže úspešne dožadovať vydania kvitancie od ktoréhokoľvek žalovaného.

3. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k žalobe poukázal, že zmluvné strany zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v článku II. bod 3 vymedzili spôsoby zániku záložného práva, buď okamihom splatenia celej pohľadávky, vzdaním sa záložného práva záložným veriteľom alebo okamihom, keď nastanú iné skutočnosti, na základe ktorých zaniká záložné právo podľa zákona, pričom žiaden zo zmluvne dojednaných dôvodov nenastal. Žalovaný 2/ uviedol tiež názor, že záloh nezanikol ani zo zákona, keďže Občiansky zákonník taxatívne a kogentne vymenúva spôsoby zániku záložného práva, pričom zánik záložného práva z dôvodu premlčania zabezpečovanej pohľadávky zákon neupravuje a nepripúšťa. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, tento tiež nepovažoval žalovaný 2/ za preukázaný, keďže právo žalovaného 2/ nezaniklo a kedykoľvek môže začať s výkonom svojho práva.

4. Súd prvej inštancie na spor aplikoval ust. § 20 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“), ust. § 261 odsek 9 zákona číslo 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), ust. § 552, § 151a, § 151b odsek 1, § 151j odsek 1, § 151md odsek 1 až odsek 3, zákona číslo 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ust. § 19 písmeno a/ zákona číslo 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

5. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere a jej dodatkov, na základe ktorej došlo k poskytnutiu peňažných prostriedkov vo výške 77 000,- eur zo strany žalovaného 1/ žalobcovi a následne dňa 12.06.2009 uzatvorili rovnaké zmluvné strany zmluvu o zriadení záložného práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam, a to za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcovi. Dňa 13.03.2012 žalovaný 1/ odstúpil od zmluvy uzatvorenej so žalobcom a súčasne mu oznámil, že v čase odstúpenia od zmluvy predstavuje pohľadávka žalovaného 1/ výšku 78.420,07 eur a dňa 13.12.2017 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/, ktorý následne začal s jej uplatňovaním, čo však ukončil po tom, čo voči nemu žalobca vzniesol námietku premlčania. Za nesporné medzi stranami podľa súdu prvej inštancie bolo uzatvorenie zmluvy o úvere číslo 47/2008 medzi žalobcom a žalovaným 1/ zo dňa 16.06.2008 a jej dodatkov, ďalej uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 12.06.2009, postúpenie pohľadávky žalovaným 1/ žalovanému 2/ a premlčanie pohľadávky žalovaného 2/. V zmysle uvedeného súdu prvej inštancie sa javilo ako nesporné aj to, že vyššie uvedená pohľadávka žalovaného 2/ je premlčaná. Spornou skutočnosťou pre súd prvej inštancie bola otázka, či premlčaním pohľadávky došlo k premlčaniu aj akcesorického záložného práva k nehnuteľnostiam, a či z tohto dôvodu môže žalobca žiadať výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, keďže žalovaný 2/ svoju pohľadávku a ani výkon záložného práva neuplatňuje.

6. Žalobu považoval súd prvej inštancie za dôvodnú, aj čo do preukázania naliehavého právneho záujmu, v ktorej podmienke pre určenie neexistencie záložného práva sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že naliehavý právny záujem je daný jeho neistým postavením, čo môže mať vplyv na jeho budúce aktivity týkajúce sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam alebo ich zaťaženia záložným

právom v prospech ďalšieho veriteľa. K možnosti určenia, že na nehnuteľnostiach neviazne žiadne záložné právo, rozhodnutím súdu, súd prvej inštancie dal za pravdu žalovanému 2/, ktorý v konaní tvrdil, že nedošlo k žiadnemu spôsobu zániku záložného práva, ktoré by predpokladala zmluva o zriadení záložného práva a rovnako záložné právo nezaniklo ani zo zákona, avšak na nehnuteľnostiach žalobcu viazne záložné právo, ktoré žalovaný 2/ reálne nevykonáva, a ktoré sa javí spolu s pohľadávkou, ktorú zabezpečuje ako premlčané. Preto súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.11.2011 pod sp. zn. II. ÚS 250/2011 - 30, v ktorom sa uvádza: „Záložné právo je právom, ktoré nepochybne premlčaniu podlieha (z čoho vychádzal aj krajský súd), pretože nejde o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu (ďalej aj len „premlčanie záložného práva“) je upravené v § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka a premlčacia lehota tohto práva v § 101 Občianskeho zákona. Premlčaniu podlieha záložné právo v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Premlčanie záložného práva sa riadi Občianskym zákonníkom aj v prípade, ak ním bola zabezpečená pohľadávka spravujúca sa Obchodným zákonníkom. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť speňaženia zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu). Záložné právo v takom prípade už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky.“

7. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie uzavrel, že pohľadávka žalovaného 2/ je premlčaná, záložné právo k zabezpečenej pohľadávke je premlčané, žalovaný 2/ si neuplatňuje svoju postúpenú pohľadávku od žalovaného 1/ a ani právo zo záložnej zmluvy pred súdom, pričom nedošlo k zániku záložného práva zo zákona ani zo zmluvy, a teda nie je ďalej účelné, aby na predmetných nehnuteľnostiach viazlo toto záložné právo v prospech žalovaného 2/. Súd prvej inštancie v smere citoval komentár k Občianskemu zákonníku, podľa ktorého I., II. § 1 ? 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015. k § 151md Občianskeho zákonníka: „premlčané záložné právo síce z právnej stránky existuje, po vznosení námietky premlčania už však nemá žiadny praktický význam. Zastávame názor, že záložca má naliehavý právny záujem na tom, aby súd v sporovom konaní určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom. Prijateľná je interpretácia, že takýto určujúci rozsudok je podkladom na výmaz záložného práva z príslušného registra záložných práv, a to napriek tomu, že záložné právo vo svojej naturálnej podobe trvá.“

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 CSP porovnaním úspechu strán sporu a keďže žalobca mal vo veci plný úspech, preto má žalobca právo na náhradu účelne vynaložených trov na uplatňovanie svojho práva, a to titulom trov právneho zastúpenia aj iných trov konania v rozsahu 100%, na ktorých úhradu súd zaviazal žalovaného 2/ ako neúspešnú stranu konania.

9. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný 2/ z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku a to proti výroku č. I a súvisiacom výroku č. III. Podľa žalovaného 2/ súd prvej inštancie síce správne zistil, že nedošlo k žiadnemu spôsobu zániku záložného práva na nehnuteľnostiach, ktoré by predpokladala zmluva o zriadení záložného práva a rovnako záložné právo nezaniklo ani zo zákona, v rozpore s týmto zistením však žalobe vyhovel v celom rozsahu s odôvodnením, že ako samotná pohľadávka z úveru, tak aj záložné právo sú premlčané, čím záložné právo na nehnuteľnostiach stratilo význam.

10. Podľa žalovaného 2/ je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne a v rozpore so zákonom. Žalobkyňa sa domáhala určenia neexistencie záložného práva z dôvodu, že pohľadávka z titulu nesplateného úveru je premlčaná, čím záložné právo stráca svoj význam. Avšak žalovaný 2/ poukazuje na § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, s ktorým je tvrdenie žalobkyne v rozpore, pretože zákon ustanovuje, že záložný veriteľ sa môže uspokojiť zo zabezpečenej pohľadávky, aj keď je premlčaná. Žalovaný 2/ poukázal na čl. 2 bod 3 zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorý vymedzuje spôsoby zániku záložného práva a konštatuje, že žiaden zo zmluvne dojednaných spôsobov zániku záložného práva nenastal a nenastal ani spôsob zániku záložného práva podľa § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý kogentne a taxatívny spôsobom vymenováva spôsoby zániku záložného práva, ktoré podľa žalovaného 2/ nemôžu byť rozširované nad rámec zákona. Podľa žalovaného 2/ zánik záložného práva z dôvodu premlčania zabezpečovanej pohľadávky, zmluva

o zriadení záložného práva a ani zákon neupravujú a nepripúšťajú. Preto ak súd prvej inštancie takej žalobe vyhovel, ako navrhoval žalobca, rozhodol v rozpore so zmluvne dohodnutým spôsobom zániku záložného práva, ako aj so zákonom.

11. V rozpore s právom považuje žalovaný 2/ aj názor súdu prvej inštancie, že nie je účelné, aby na predmetných nehnuteľnostiach viazlo záložné právo v prospech žalovaného 2/, keďže záložné právo je inštitútom na zabezpečenie pohľadávky veriteľa a okrem uhradzovacej funkcie plní aj funkciu zabezpečovaciú, teda chráni veriteľa a motivuje dlžníka k splneniu svojho záväzku, pričom žalobca svoj záväzok voči veriteľovi do dnešného dňa nesplnil, preto ani zabezpečená pohľadávka nezanikla. Takisto za nesprávny považuje žalovaný 2/ aj ten názor, podľa ktorého žalobca platne vzniesol námietku premlčania záložného práva, ktoré sa v skutočnosti ani premlčať nemôže, k čomu podporne odkázal na komentár k Občianskemu zákonníku, a to k § 100. Podľa žalovaného 2/ tak v tomto prípade aj absentuje naliehavý právny záujem na určenie neexistencie záložného práva, keďže premlčaním zabezpečovanej pohľadávky záložné právo k nehnuteľnostiam nezaniklo, platne existuje a jeho výkon je navyše prípustný a dovolený.

12. Odvolaciemu súdu žalovaný 2/ navrhol, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobcu zamietol a priznal žalovanému 2/ náhradu trov konania.

13. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca uviedol, že záložné právo jednoznačne premlčaniu podlieha, hoci nie je právom vlastníckym, ktoré ako jediné ako vecné právo nepodlieha premlčaniu, pričom premlčacia lehota začína plynúť odo dňa keď sa mohlo vykonať po prvýkrát, nie však skôr ako sa premlčí zabezpečovaná pohľadávka, pričom práve k tejto situácii došlo v tomto prípade. Žalobca odkázal aj na literatúru a judikatúru, ktorú uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobca nepoprel, že v prípade premlčania záväzku vznesením námietky premlčania záväzok de iure nezanikne, len stratí vymáhateľnosť, avšak v prípade premlčania záložného práva takýto právny konštrukt nemá žiadny racionálny zmysel, ani opodstatnenie a existencia záložného práva sama osebe nemá žiadny právny význam, keďže žalobca v konaní o vymožení záväzku vzniesol námietku premlčania, tento záväzok stratil atribút vymáhateľnosti. Avšak napriek tomu existencia záložného práva je doposiaľ vyznačená ako ťarcha na liste vlastníctva a z tohto dôvodu žalobca má právny záujem na vyslovení takého výroku, aký súd prvej inštancie vyslovil.

14. Ďalšie vyjadrenia strany sporu v odvolacom konaní nepodali.

15. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovaným 2/ a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

16. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného 2/, v odvolacom konaní bol preskúmaný len napadnutý výrok I. o určené neexistencie záložného práva a výrok III. o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 2/, a preto výroky rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie voči žalovanému 1/ a ktorým žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť.

17. Žalovaný 2/ v odvolaní namietal naplnenie odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h), podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže napriek tomu, že záložné právo nezaniklo ani jedným zo spôsobov jeho zániku uvedených v zmluve alebo v zákone, rozhodol súd prvej inštancie tak, že určil, že na nehnuteľnostiach žalobcu záložné právo neviazne.

18. Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový

stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Sporným medzi stranami sporu bola, tak ako to uviedol odvolací súd, posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcu, ktorý sa domáhal určenia, že na konkrétnych jeho nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XX pre kat. úz. A. neviazne záložné právo, čo žalobca odôvodňoval premlčaním výkonu záložného práva.

20. Záložné právo je zabezpečovací právny inštitút, ktorý plní zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu pre veriteľa zabezpečenej pohľadávky. Zabezpečovacia funkcia spočíva v tom, že záložný veriteľ sa nemusí obávať, ak dlžník z rôznych dôvodov neplní svoj záväzok voči nemu a tiež sa nemusí obávať konkurencie iných veriteľov dlžníka. Zároveň záložné právo má dlžníka motivovať resp. nútiť ho, aby svoj dlh splnil riadne a včas. Ak dlžník dlh riadne a včas nesplní, nastupuje uhradzovacia funkcia záložného práva a záložný veriteľ sa uspokojí z výťažku z predaja zálohu. Občiansky zákonník v ust. §151a a nasl. upravuje inštitút záložného práva, v ktorých ustanoveniach je obsiahnutý jeho účel, právna úprava vzniku, výkonu a zániku záložného práva.

21. Podľa ust. § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

22. Podľa ust. § 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom.

23. Podľa ust. § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka záložné právo zaniká

- a) zánikom zabezpečenej pohľadávky,
- b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje,
- c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva,
- d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,
- e) vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci,
- f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom,
- g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom,
- h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu,
- i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

24. Podľa bodu 3 článku II časti II Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam uzavretej medzi žalobcom ako záložcom a žalovaným 1/ ako záložným veriteľom dňa 12.6.2009, záložné právo zaniká:

- a) okamihom splatenie celej pohľadávky,
- b) vzdaním sa záložného práva záložným veriteľom,
- c) okamihom, keď nastanú iné skutočnosti, na základe ktorých zaniká záložné právo podľa zákon alebo podľa tejto zmluvy.

25. Premlčaním sa rozumie právny následok kvalifikovaného uplynutia času vo vzťahu k povahe subjektívneho práva. Inštitút premlčania poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilanti bus iura scripta sunt, teda že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú, alebo inak povedané, že právo patrí bdelym.

26. V danom prípade nebolo medzi stranami sporu sporné, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy o úvere zo dňa 13.3.2012 (č. I. 23) pôvodný veriteľ vyzval žalobcu na úhradu celého dlhu v lehote 7 dní

od doručenia tohto odstúpenia. Sporné nebolo ani to, že pohľadávka žalovaného 2/, ktorý je zároveň záložným veriteľom, je premlčaná, keďže žalobca na výzvu na zaplatenie pohľadávky odpovedal vznesením námietky premlčania, na čo žalovaný 2/ odpovedal, že na základe vznesenej námietky premlčania pristúpil k ukončeniu vymáhacieho procesu (list zo dňa 12.6.2018 na č. I. 19). Tiež nebolo medzi stranami sporné, že pôvodný veriteľ a ani žalovaný 2/ nezačali výkon záložného práva, ale žalobca sa voči pôvodnému veriteľovi a žalovanému 2/ domáhal mimosúdne žiadosťami (odpoveď na č. I. 18 a 24) o výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností.

27. Premlčanie záložného práva upravuje ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka, pričom premlčacia doba podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa ust. § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

28. Z uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že premlčaniu podlieha aj záložné právo, avšak premlčaním záložné právo nezaniká, akurát ho nie je možné v prípade vznesenia námietky premlčania vykonať proti vôli povinného subjektu - záložcu. Ak teda povinný vznesie námietku premlčania po uplynutí premlčacej doby, záložné právo nebude možné vykonať. Žalovaný 2/ správne preto právne argumentuje tým a súd prvej inštancie mu dal za pravdu, že v danom prípade nenastal ani taký spôsob zániku záložného práva, ktorý by upravovala zmluva o zriadení záložného práva alebo Občiansky zákonník, keďže premlčaním záložného práva záložné právo nezaniklo. Žalovaný 2/ však opomína tú skutočnosť, že v dôsledku vznesenej námietky premlčania nie je možné záložné právo vykonať, pričom ani on sám nerozporoval a ani netvrdil, že pristúpil zákonným spôsobom k jeho výkonu. Problém však je, že záložné právo k nehnuteľnosti sa registruje v katastri nehnuteľností, a keďže záložné právo nie je možné pre jeho premlčanie vykonať, je otázny význam a zmysel ďalšej registrácie záložného práva v katastri nehnuteľností v prospech záložného veriteľa.

29. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 21Cdo/2185/2009 zo dňa 21. 12. 2010, v ktorom tento súd uviedol, že: „Ak sa záložca dôvodne dovoľal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku zo speňaženia zálohu, a že záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Opačný názor vo svojich dôsledkoch popiera význam premlčania záložného práva a priznáva súdnu ochranu, prejavujúcu sa v zamietnutí žaloby, ktorá by smerovala proti výkonu premlčaného práva, aj keď – ako vyplýva z ustanovenia §100 ods. 1 tretej vety občianskeho zákonníka – premlčané právo nemožno priznať.“ K rovnakému záveru už dospel aj Ústavný súd SR v rozhodnutí, ktoré citoval súd prvej inštancie v náleze sp. zn. II. ÚS 250/2011-30 zo dňa 8.11.2011 a aj odvolací súd v rozsudku sp. zn. 7Co/164/2013 zo dňa 24. 2. 2014, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Humenné vo veci sp. zn. 6C/15/2013 zo dňa 13. 6. 2013.

30. Odvolací súd preto uzatvára, že súd prvej inštancie správne použil právnu úpravu, ktorú v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, túto na spor správne použil a interpretoval, preto odvolací dôvod uvádzaný žalovaným 2/ nie je dôvodný. Keďže záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva v podobe tzv. naturálnej obligácie, jeho ďalšia existencia nemá žiadny zmysel, pretože je nerealizovateľné. Ak žalovaný 2/ odmietol spolupracovať so žalobcom na výmaze záložného práva z katastra nehnuteľností, správny postup zvolil žalobca, keď sa postupom podľa § 137 písm. c) CSP sa úspešne domohol určenia, že záložné právo k zálohu neviazne, na základe ktorého rozhodnutia dosiahne žalobca výmaz záložného práva aj proti vôli záložného veriteľa.

31. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd konštatuje, že odvolacia námietka nesprávneho právneho posúdenia veci nie je dôvodná. Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

32. Podľa odvolacieho súdu skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného 2/ teda neboli spôsobilé spochybníť správnosť právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, preto odvolanie žalovaného 2/ z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu nemožno považovať za opodstatnené. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k veci, výsledky vykonaného dokazovania, a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Rozsudok preto nemožno považovať ani za nepresvedčivý. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

33. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, aj čo do súvisiaceho rozhodnutia o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

K trovám odvolacieho konania

34. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania prá

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení, podľa ktorých žalobca ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému 2/, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

V Prešove, dňa 15.6.2023

JUDr. Marek Kohút
predseda senátu

JUDr. Jozef Angelovič
člen senátu

JUDr. Jana Jančíková
členka senátu, sudkyňa spravodajkyňa